

Október

SVIATOSŤ BIRMOVANIA

X.

PANNA MÁRIA NÁM POMÁHA VÍTAZIŤ

Október ako mesiac svätého ruženca súvisí so sviatkom Panny Márie Ružencovej. Zaviedol ho svätý **pápež Pius V.** v roku 1571 ako poďakovanie za zázračné víťazstvo kresťanských vojsk v bitke pri Lepante. Dnes už žiaden historik nepochybuje o tom, že v stávke bola budúcnosť celého kresťanského Západu. Osmanská ríša sa nezadržateľne rozmáhala a turecká námorná flotila bola považovaná za neporaziteľnú. Pápež Pius V. pochopil vážnosť situácie a hľadal riešenia. Podarilo sa mu spojiť katolícke námorné mocnosti, zahľadiť rivalitu medzi veliteľmi a ako duchovný stratég asistoval aj dobrou radou: vyzval vojakov i ľud k vytrvalej modlitbe ruženca. V Ríme sa konali prosebné procesie ružencových bratstiev a dokonca aj na lodiach sa vojaci v noci pred bitkou vrúcne modlili ruženec. V nedeľu 7. októbra sa odohrala veľká námorná bitka. Na lodiach kresťanských vojsk boli vztýčené kríže. Panna Mária mimoriadne chránila a pomáhala kresťanským vojskám tak, že napriek presile zvíťazili. Pápež s najväčšou istotou pripísal víťazstvo Máriinmu zásahu, a preto z vďačnosti zaviedol sviatok „Panny Márie Víťaznej“. Keď boli Turci porazení aj pri Belehrade v roku 1716, **pápež Kliment XI.** zaviedol pre celú Cirkev na prvú októbrovú nedeľu Slávnosť svätého ruženca. Neskôr **pápež Lev XIII.**, ktorý v čase zhoršujúcich sa sociálnych podmienok a nastupujúcej sekularizácie Európy považoval ruženec opäť za mocnú zbraň a vyhlásil október za ružencový mesiac pre celú Cirkev a do Loretánskych litánií vložil zvolanie „*Kráľovná posvätného ruženca*“ rovnako ako zvolanie „*Matka dobrej rady*“, ktorej obraz mal v mimoriadnej úcte.

Panna Mária nám vždy dobre radí

Panna Mária je ako matka prítomná nielen pri rozhodujúcich svetových udalostiach, ale aj pri všetkých našich osobných bojoch. Ona nám vnuká strategické kroky, dáva dobré rady, aby sme víťazili. Aj preto nás prosí, aby sme sa vytrvalo modlili ruženec. Ona stojí aj pri každom mladom človeku, pri každom birmovancovi, ale aj každom pobirmovanom kresťanovi ako Matka dobrej rady, lebo je plná Ducha Svätého. Panna Mária je označovaná ako „Pneumatofora“ – nositeľka Ducha Svätého. A to je poslanie aj každého z nás, ktorí sme prijali Ducha Svätého vo sviatosti birmovania.

SYMBOLY DUCHA SVÄTÉHO

Prečo používame symboliku, keď hovoríme o Duchu Svätom? Čo majú spoločné holubica, voda, vietor, oheň, svetlo? Môžeme povedať, že je to dynamika, pohyb: voda tečie a obmýva, vietor veje, oheň plápolá, holubica lieta, svetlo žiari. Symboly, ktoré sa používajú na opis pôsobenia Ducha Svätého teda vyjadrujú, že Duch Svätý dáva niečo do pohybu. Áno, Duch Svätý vnáša do nášho života pohyb. Duch Svätý nás pohýna k dobru. Je síce neviditeľný, ale jeho pôsobenie je jasne vnímateľné ako vánok, ako svetlo, ktoré je okolo nás. On nás inšpiruje k dobrým rozhodnutiam, vnuká nám správne konanie. Pozrime sa na symboly Ducha Svätého aj jednotlivo, tak ako nám ich predstavuje Katechizmus Katolíckej cirkvi:

VODA. Symbolika vody naznačuje pôsobenie Ducha Svätého pri krste, pretože sa voda po vyzvaní Ducha Svätého stáva účinným sviatostným znakom nového narodenia: podobne ako sa náš vývin v lone matky, ktorý predchádzal naše prvé narodenie, uskutočnil vo vode, tak aj krstná voda v skutočnosti znamená, že naše narodenie pre Boží život dostávame v Duchu Svätom. Ale ako „*sme v jednom Duchu pokrstení*“, tak sme aj „*napojení jedným Duchom*“ (1 Kor 12,13). Duch je teda aj živou vodou, ktorá vychádza z ukrižovaného Krista ako zo svojho prameňa a v nás prúdi do večného života. (porov. Jn 4, 14) Voda symbolizuje očistenie a život.

OHEŇ. Kým voda znamená narodenie a plodnosť života udeleného v Duchu Svätom, oheň je symbolom pretvárajúcej sily pôsobenia Ducha Svätého. Prorok Eliáš, ktorý „*povstal... ako oheň*“ a ktorého „*slovo blálo ohňom sťa fakla*“ (Sir 48,1), svojou modlitbou privolal oheň z neba na obetu na vrchu Karmel ako predobraz ohňa Ducha Svätého, ktorý pretvára to, čoho sa dotkne. Ján Krstiteľ zvestuje Krista ako toho, ktorý „*bude krstiť Duchom Svätým a ohňom*“ (Lk 3, 16), Duchom, o ktorom Ježiš povie: „*Oheň som prišiel vrhnúť na zem; a čo chcem? Len aby už vzplanul*“ (Lk 12, 49). V podobe ohnivých jazykov spočinie Duch Svätý v turíčne ráno na učeníkoch. A oni sú naplnení a premenení. Oheň dokáže všetko premeniť v seba. Všetko zapaluje a rozpaľuje, má vo svojej podstate sa šíriť a rozmáhať a všetko pojať do seba. Ak je teplota dostatočne vysoká, dokáže roztaviť aj kameň. Tradícia Cirkvi si preto zachovala symbol ohňa ako jeden z najvýraznejších symbolov pôsobenia Ducha Svätého.

OBLAK A SVETLO. Tieto dva symboly sú v zjaveniach Ducha Svätého neoddeliteľné. Už v Starom zákone raz temný, inokedy žiarivý oblak zjavuje živého Boha: Mojžišovi na vrchu Sinaj, v stánku stretnutia a počas putovania na púšti a Šalamúnovi pri posviacke chrámu. Tieto predobrazy spĺňa Kristus v Duchu Svätom. Duch Svätý zostupuje na Pannu Máriu a zatiňuje ju, aby počala a porodila Ježiša. Na vrchu premenenia Duch Svätý prichádza v oblaku, ktorý zahaľuje Ježiša, Mojžiša a Eliáša, Petra, Jakuba a Jána, a „*z oblaku zaznel hlas: Toto je môj vyvolený Syn, počúvajte ho!*“ (Lk 9, 35). Ten istý oblak vzal učeníkom pred oči Ježiša v deň nanebovstúpenia a zjaví ho ako Syna človeka v jeho sláve v deň jeho príchodu.

POMAZANIE. Symbolika pomazania olejom naznačuje Ducha Svätého, takže sa pomazanie stalo jeho synonymom. Pri uvádzaní do kresťanského života je pomazanie sviatostným znakom birmovania, ktoré sa vo Východných cirkvách volá jednoducho „krizmácia“ (t. j. pomazanie krizmou). Toto pomazanie úzko súvisí a privádza nás k prvému pomazaniu – k pomazaniu Ježiša. Kristus alebo „Mesiáš“ znamená „pomazaný“ Božím Duchom. V Starom zákone boli viacerí Pánovi „pomazaní“, (napr. kráľ Dávid). Ale Ježiš je Boží pomazaný jedinečným spôsobom: ľudská prirodzenosť, ktorú Syn berie na seba, je úplne „pomazaná Duchom Svätým“. Ježiša ustanovil Duch Svätý za „Krista“.

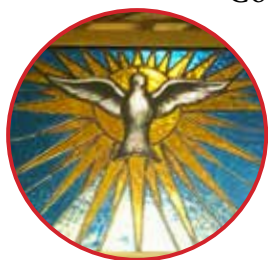
PEČAŤ je symbol blízky symbolu pomazania. Kristus je ten, ktorého „*označil Boh svojou pečaťou*“ (Jn 6, 27), a v ňom Otec aj „*nás označil svojou pečaťou*“ (2 Kor 1, 22). Pečať označuje nezmazateľný účinok pomazania Duchom Svätým vo sviatosťiach krstu, birmovania a posvätného stavu, bol použitý na vyjadrenie nezmazateľného „znaku“, vtláčeného týmito tromi sviatosťami do duše človeka, ktoré sa nemôžu opakovať.

PRST. Ježiš vyháňa „Božím prstom... zlých duchov“ (Lk 11, 20). Boží zákon napísaný „Božím prstom na kamenných tabuliach“ (Ex 31,18), „Kristov list“, zverený starostlivosti apoštolov, je „napísaný... Duchom živého Boha, nie na kamenných tabuliach, ale na živých tabuliach srdca“ (2 Kor 3, 3). Hymnus „Veni, Creator Spiritus“ vzyva Ducha Svätého ako „prst Božej pravice“ (dextrae Dei digitus).

HOLUBICA. Na konci potopy (ktorej symbol sa týka krstu) sa holubica, ktorú vypustil Noe, vracia s čerstvou olivovou ratoľstou v zobáku, čo znamená, že zem je znova obývateľná. Keď Ježiš vystupuje po svojom krste z vody, zostupuje na neho Duch Svätý v podobe holubice a zostáva nad ním. Duch zostupuje do očisteného srdca pokrstených a spočíva v nich. V minulosti sa v niektorých kostoloch najsvätejšia Eucharistia uchovávala v kovovej schránke v podobe holubice (columbarium) zavesenej nad oltárom. Symbol holubice na označenie Ducha Svätého vyjadruje: modlitbu, čistotu, jednoduchosť.

DYCH, VIETOR. Ako symbol osvieženia (vánok), ale aj sily Božej moci – silný vietor. Búrka vyvracia stromy – môžeme povedať, že Duch Svätý je ten, ktorý odstraňuje prekážky, zároveň rozducháva a šíri oheň, otriasa všetkým, rozmetie všetko staré a hnilé (napr. lístie zo stromov, práchnivé konáre). Tak aj Duch Svätý musí niekedy nami zatriať, aby sme sa poddali jeho pôsobeniu. „Vietor veje, kam chce; počuješ jeho šum, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha“ (Jn 3,8). Taký je človek, ktorý je naplnený Duchom Svätým, nespútaný hriechom, ale slúžiaci Bohu v slobode a z lásky. Svet nechápe odkiaľ prichádza a kam ide, lebo ide tam, kam ho volá Boh.

DARY DUCHA SVÄTÉHO – DAR RADY

Čo mám robiť? Ako sa mám rozhodnúť? Ktorú cestu mám zvoliť? Akým smerom sa mám uberať? Ako by to malo pokračovať? Všetci máme skúsenosť, keď už nevieme, čo máme robiť. My sami už nenachádzame riešenie, naše vlastné myslenie je často zmätené, takže jasné rozhodnutie ani nie je možné. Raz sa prikláňame na tú stranu, potom zase na druhú. „Dobrá rada je nad zlato“, hovorí sa. Možno sa obrátíme na priateľa, alebo na skúseného človeka, či kvalifikovaného odborníka. Je veľa tých, čo by vo svojom odbore mohli povedať: V tejto veci viem dobre poradiť. Do poradne chodia mamičky s deťmi, ale aj manželia v kríze. Máme tiež rôzne odborné konzília: lekársku radu, ekonomickú radu, pastoračnú, školskú....

Ich úlohou je poskytovať odborné poradenstvo. Tak ako ho hľadáme u daňových či finančných poradcov, dnes veľmi moderných výživových poradcov, životných a vzťahových koučov atď.

Dar rady však nespočíva v prvom rade v tom, radiť druhým, ale je to dar, ktorý nám napomáha vnútorne rozlíšiť pre nás samých správne rozhodnutie v danej situácii: Napr. máš voľný víkend. Môžeš ho stráviť surfovaním na internete, ísť s kamarátmi na výlet, alebo navštíviť starých rodičov. Pred rozhodnutím človek zvažuje, aby mohol čo najlepšie zareagovať. Je to dar, ktorý nám pomáha robiť dobré rozhodnutia – robiť to, čo je správne, to, čo je Božia vôľa. Určite ste sa už stretli aj s tým, že ste zrazu dostali nejaký dobrý nápad. Je podvečer, zrazu ti napadne, že v neďalekom kostole bude onedlho svätá omša. Pôjdem – nepôjdem? Na poslednú chvíľu sa rozhodnem a zbadám ako je tam veľa ľudí. A vtedy mi to príde. Veď je prvý piatok. A už vieš, prečo si tam. Duch Svätý nás nenápadne postrkuje k dobrým veciam.

A potom, keď sa necháme viesť Duchom lásky, budeme môcť aj druhým napomôcť počúvať vnuknutia Božieho Ducha a robiť správne rozhodnutia. Veď je to aj jeden zo skutkov duchovného milosrdenstva: pochybujúcim dobre radiť.

Všetci svätí boli majstrami dobrej rady. Svätý Ignác z Loyoly ako rehoľný predstavený musel každý deň robiť ťažké rozhodnutia. Pri dôležitých rozhodnutiach si zapisoval vlastné myšlienky, položil ich na oltár a prosil o osvietenie a vnútornú jasnosť. Po tejto „božskej porade“ mal istotu, že zareaguje správne.

RUŽENEC HO ZACHRÁNIL

Americký arcibiskup ctihodný Fulton Sheen rozpráva: „Poznám jedného Žida, ktorý bojoval v druhej svetovej vojne. Keď nepriateľskí vojaci zaútočili na jeho jednotku delostreleckou paľbou, on a jeho štyria priatelia sa vrhli do zákopu. Zrazu vedľa nich vybuchol granát. Všetci štyria kamaráti zahynuli, len on prežil. Vzal si do ruky ruženec jedného zo svojich kamarátov a začal sa modliť. Túto modlitbu poznal naspamäť, pretože svojich kamarátov často počul modliť sa ju. Na konci prvého desiatka sa ho zmocnil zvláštny pocit. Niečo ho pobádalo, aby opustil svoj úkryt. Preplazil sa teda v bahne až k ďalšiemu zákopu. Hneď ako tam dorazil, prvý úkryt zasiahol granát. A toto sa opakovalo na konci každého ružencového tajomstva, vždy cítil nutkanie zmeniť svoj úkryt, čo aj urobil. Nasledovali ďalšie štyri výbuchy práve v zákopoch, ktoré on práve opustil. Celkom zjavne mu zachránila život modlitba ruženca. Následne z vďačnosti odovzdal tento Žid celý svoj život a svoju budúcnosť Ježišovi a Márii. Po vojne ho čakalo šokujúce zistenie. Nikoho zo svojej rodiny nenašiel, pretože všetci zahynuli rukami nacistov. On však svoj sľub dodržal: Minulý rok som ho smel pokrstiť a teraz študuje za kňaza.“

RUŽENCOVÁ REVOLÚCIA NA FILIPÍNACH A VÝZVA PRE NÁS

Niet pochyb o tom, že ruženec je vo svojej dlhej cirkevnej tradícii stále jednou znajcenejších duchovných zbraní. Zjavne to dokazuje aj tzv. ružencová revolúcia na Filipínach, keď manilský kardinál Sin v roku 1986 vyzval veriach na pokojný protest proti skorumpovanému Marcosovmu režimu. V priebehu niekoľkých hodín sa ulice Manily zaplnili takmer štyrmi miliónmi Filipíncov, ktorí sa vo dne v noci nepretržite modlili ruženec. Úspech mali aj deti, ktoré pozývali Marcosových vojakov na tankoch, aby sa pridali k modlitbám.

25. februára 1986 (na Filipínach sa v tento deň slávi sviatok Panny Márie Víťaznej), prišlo pre milióny veriach mariánske víťazstvo: pani Corazon Aquino sa stala novou prezidentkou republiky a diktátor Ferdinand Marcos utiekol do exilu. Kardinál Sin vo svojom pastierskom liste napísal: „*Mocnejšia než zbrane je dôverou naplnená modlitba. Účinnejšie ako strategické plány sú pôst a obeta. Mocnejšia ako vojenské násilie je tichá moc ľudu, ktorý bdie na modlitbách.*“

24 HODÍN PRE MÁRIU

Nemalo by byť teda aj dnes možné v každej krajine dosiahnuť zmenu, dokonca aj na globálnej politickej úrovni, prostredníctvom modlitbového zápasu? Túto otázku si v októbri 2015 na duchovných cvičeniach položili aj dvaja mladí ľudia z Tirolska, Alexandra Eberharterová, začínajúca učiteľka na základnej škole, a jej priateľ Michael Allram, informatik. Tento dnes už manželský pár s tromi deťmi vtedy prišiel s inšpiratívnou a podnetnou myšlienkou, ktorú sa im podarilo zrealizovať a ktorá je veľmi aktuálna aj dnes – pozvanie pre nás všetkých: 24 hodín pre Máriu. Alexandra a Michael založili internetovú stránku, kde sa nachádza rozpis, kam sa každý môže zapísať, aby sa deň i noc, 24 hodín 7 dní v týždni vždy niekto modlil za pokoj vo svete a na úmysly Panny Márie. Webová stránka modlitbovej reťaze „24 hodín pre Máriu“ bola preložená do siedmich jazykov a doteraz sa do tejto akcie zapojili ľudia z 20 národov! Jej zakladatelia sú pevne presvedčení, že spoločnou modlitbou ruženca sa už podarilo zabrániť mnohým tragédiám a zmierniť mnohé ťažkosti. Svedectvá ľudí z rôznych národov dosvedčujú, že im účasť na spoločnej nepretržitej modlitbe ruženca dáva istotu, že urobili niečo pre budúcnosť svojej rodiny, národa, ľudstva. Už nemusia bezmocne hľadiť na svetovú situáciu, ale konkrétne môžu pomáhať v šírení pokoja. Zaregistrovať sa môžete na tomto odkaze: <https://24hodinpremariu.org/>

KONKRÉTNE KROKY

1. V mesiaci október sa od 16. do 24. každoročne v našej diecéze slávi **Novéna k Rožňavskej Panne Márii**. Prichádzajme v tieto dni do katedrály na modlitbu ruženca a svätú omšu a pri-nášajme jej všetky naše úmysly: pokoj vo svete, rodiny, nové duchovné povolania... Prosme ju o pomoc v každej našej núdzi. Každý deň novény môžeme získať veľké milosti a vyjadriť nebeskej Matke našu vďaku, lásku a dôveru. Želaním otca biskupa je, aby sa Rožňavská novéna slávila nielen v katedrále, ale v tom istom čase aj v každej farnosti diecézy.

2. Prosme viac Ducha Svätého o radu do nášho každodenného života. Hovorí k nám cez Svä-té písmo, ale aj priamo cez naše svedomie, cez vnuknutia, dobré myšlienky, keď sa modlíme. Poslúžiť si môže aj našimi blíznymi. Buďme pozornejší a otvorení na jeho pôsobenie. Veď ako píše sv. Pavol: „...*zmýšľať podľa Ducha je život a pokoj*“ (Rim 8, 6). Neustále pokračujme v úprimnej a vytrvalej modlitbe.

3. Sväté písmo hovorí o tom, že priateľova rada rozveselí naše srdce (porov. Prís 27, 9). Ale čím múdrejší je priateľ, tým cennejšia môže byť jeho rada a čím je tento priateľ bližší Pánovi, tým viac sa na jeho rade dá budovať. Obráťme sa počas tohto mesiaca na niekoho zo skúsenejších veriacich – na našich rodičov, starých rodičov, krstných alebo birmovných rodičov, priateľov, niekoho z farnosti, alebo na pána farára a požiadajme o radu ohľadom toho, čo nám pomôže rásť vo viere, v modlitbe, v našom vzťahu s Pánom Ježišom, Pannou Máriou. Určite sa dozvie-me veľa vzácnych povzbudivých myšlienok!